

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoCsp/36/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119406972
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martina Trnavská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:6119406972.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Martiny Trnavskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v spore žalobcu T., proti žalovanej H., o zaplatenie 998,56 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 15. júna 2020, č. k. 15Csp/8/2020-73, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu výrokov II. a III. z r u š u j e a vec v tomto rozsahu v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom zo dňa 15. júna 2020, č.k. 15Csp/8/2020-73 súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanej zaplatiť žalobcovi 401,85 eur s úrokom z omeškania 5% ročne od 16.07.2019 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a výrokom II. vo zvyšku žalobu zamietol. Rozhodol, že žalovaná má nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 19,52% (výrok III.). V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobca uplatnil voči žalovanej nárok na zaplatenie 998,56 eur s úrokom z omeškania 5% ročne od 30.04.2019 do zaplatenia, ako i nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba je dôvodná len čiastočne. Právny nástupca pôvodného veriteľa zo zmluvy o pôžičke č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX uplatňuje voči žalovanej nárok na zaplatenie 998,56 eur, ktorá suma má predstavovať sumu poskytnutej a nevrátenej pôžičky. Ide o nároky, ktoré mali vzniknúť zo zmluvy uzavretej dňa 31.07.2014 medzi spoločnosťou L. ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom. Svojou povahou ide o spotrebiteľský úver v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. v znení platnom ku dňu 31.07.2014. Žalovaná v konaní namietala jednak absenciu zákonných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere a namietala premlčanie žalovaného práva. Súd sa najskôr zaoberal tým, či je právo žalobcu premlčané a ako predbežnú otázku riešil, či došlo k platnému zosplateniu úveru. Súd zastáva názor, že k platnému zosplateniu v danej veci nedošlo. Veriteľ podľa neho nedodrжал postup upravený v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keď neupozornil spotrebiteľa na možnosť uplatnenia práva na zosplatenie v lehote 15 dní. Veriteľ v danej veci sa správal presne naopak, najskôr zosplatal úveru a vyzval spotrebiteľa do 15 dní k úhrade celého dlhu, čo je postup v rozpore so zákonom. Súd sa ďalej zaoberal premlčaním, ktorú námietku vznesla žalovaná. Žalovaná za dobu od 22.07.2015 do 27.07.2016 uhradila 711,44 eur. Žalobca podal žalobu na súd 18.10.2019, preto všetky splátky splatné pred 18.10.2016 by boli premlčané. V tomto prípade sú to premlčané splátky za mesiace august, september a október 2016, pretože za tieto mesiace evidentne žalovaná splátky neuhradila. Nepremľčané sú splátky od novembra 2016 do splatenia celého úveru. Súd sa zaoberal námietkami žalovanej aj čo do bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a dospel k záveru, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, pretože termín konečnej splatnosti úveru nie je uvedený riadne a zrozumiteľne. Ďalej uviedol, že ak žalovaná podľa zmluvy vyčerpala celý úver 1.600,- eur, bola povinná vrátiť veriteľovi len sumu 1.600,- eur. Ak mala žalovaná platiť v splátkach len úverovú istinu 1.600,- eur pri výške splátky 44,65 eur bola povinná úver splatiť za 35,83 mesiacov (1.600: 44,65 eur), t.j. približne za tri roky, a to za dobu od augusta 2014 do 15.07.2017. Premľčané sú splátky do októbra 2016, preto je žalovaná povinná doplatiť žalobcovi len výšku mesačnej splátky

44,65 eur za mesiace november 2016, december 2016, január až júl 2017, t.j. 9 mesiacov po 44,65 eur, t.j. 401,85 eur. Súd prvej inštancie preto v prevyšujúcej časti žalobu zamietol sčasti ako premlčanú a sčasti ako neopodstatnenú. Súd v zmysle § 262 ods. 1 C.s.p. v spojitosti s § 255 ods. 2 C.s.p. priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 19,52%. Vec právne posúdil podľa § 1 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 9, § 565, § 100 ods. 1 a § 103 Občianskeho zákonníka.

2. Proti tomuto rozsudku v rozsahu zamietavého výroku II. podal žalobca včas odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutom rozsahu tak, že zaviazže žalovanú na zaplatenie 538,65 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 538,65 eur od 16.07.2019 do zaplatenia a priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného konania. Uviedol, že nerozporuje posúdenie úveru súdom ako bezúročného a bez poplatkov, avšak nestotožňuje sa s výpočtom priznanej sumy. Považuje napadnutý rozsudok za nepreskúmateľný, nakoľko závery súdu sú protichodné - súd na jednu stranu v bode 8 odôvodnenia uzavrel, že žalovaná čerpala sumu vo výške 1.710,- eur, čo v konaní preukázal predložením prehľadu čerpania, avšak v bode 16 toho istého odôvodnenia dospel k odlišnému skutkovému záveru - a síce že žalovaná čerpala titulom úveru sumu vo výške 1.600,- eur. Súd bez bližšieho odôvodnenia a v rozpore s v konaní vykonaným dokazovaním v bode 16 odôvodnenia uzavrel, že žalovaný vyčerpal úver len vo výške 1.600,- eur a len túto sumu je povinný veriteľovi vrátiť. Ďalej namietal, že v prípade posúdenia úveru ako bezúročného a bez poplatkov mal súd postupovať tak, že poskytnutú sumu 1.710,- eur mal vydeliť celkovým počtom dohodnutých splátok v zmysle zmluvy (t.j. 60 splátok) a dospel by tak k výške splátky istiny - 28,50 eur. Následne mal žalobcovi priznať uplatnené nepremičané splátky istiny - t.j. splátky splatné od 15.11.2016 do 15.07.2019 v počte 33 a celkovej výške 940,50 eur (33 splátok x 28,50 eur = 940,50 eur). Nestotožňuje sa ani s právnym posúdením súdu, v zmysle ktorého je vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru postupcom neplatné, nakoľko žalobca nepreukázal, že by postupca upozornil žalovaného na uplatnenie tohto práva. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti je v plnom súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ, ak je spotrebiteľ v tomto podaní upozornený na uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní do doby, do ktorej má pohľadávku zaplatiť.

3. Žalovaná sa k odvolaniu nevyjadřila.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa §§ 379 a 380 Civilného sporového poriadku zákona č. 160/2015 Z.z., (ďalej len C.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom rozsahu podľa § 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p. zrušiť z týchto dôvodov:

5. Odvolací súd sa nestotožnil so všetkými odvolacími námietkami odvolateľa proti rozsudku súdu prvej inštancie. K jednotlivým dôvodom odvolania sa vyjadřuje osobitne.

6. Odvolací súd súhlasí s právnym posúdením otázky predčasného zosplatenia úveru, konkrétne splnenia notifikačnej povinnosti, ako vykonal súd prvej inštancie, a nesúhlasí s dôvodom odvolania žalobcu, že výzva zo dňa 27.01.2017 spĺňa podmienky § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pretože spotrebiteľ bol v tomto podaní upozornený na uplatnenie práva v lehote nie kratšej ako 15 dní do doby, do ktorej má pohľadávku zaplatiť.

7. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

8. Zákonodarca v citovanom ustanovení § 53 ods. 9 používa výraz „upozornenie na uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka“, teda na uplatnenie práva veriteľa (dodávateľa) žiadať dlžníka (spotrebiteľa) o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky. Slovo „upozornenie, upozornil“ podľa výkladového slovníka predstavuje výzvu, aby si niekto niečo uvedomil, všimol. Zmyslom upozornenia podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktorého prijatím sledoval zákonodarca oddialenie výkonu práva dodávateľa (viď dôvodová správa k zákonu č. 379/2008 Z. z.), je oznámiť spotrebiteľovi, že došlo ku konkrétnemu porušeniu platobnej povinnosti a upovedomiť ho o

následkoch porušenia teda, že dodávateľovi vzniklo zmluvne dohodnuté právo požadovať zaplatenie celej pohľadávky, ktoré si (najskôr o 15 dní) môže uplatniť. Vychádzajúc z gramatického výkladu použitých slov ako aj teleologického výkladu zmyslu úpravy v spojení s cieľom zákonodarcu predstavuje upozornenie na uplatnenie práva upovedomenie spotrebiteľa dodávateľom, ktoré predchádza žiadosti dodávateľa o zaplatenie pohľadávky naraz.

9. Predmetné podanie, na ktoré žalobca v odvolaní poukazuje a ktoré ako jediné predložil súdu na dôkaz splnenia svojej povinnosti podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, túto charakteristiku nespĺňa. Predložené podanie neobsahuje upozornenie dodávateľa, že mu vzniklo právo žiadať jednorazové zaplatenie dlhu s označením konkrétneho omeškania s plnením dlhu, pre ktoré sa tak deje, ani upozornenie, že o najskôr 15 dní si právo uplatní a požiada o jednorazové zaplatenie dlhu. Podanie obsahuje už výzvu na plnenie teda (následnú) žiadosť o jednorazové plnenie dlhu s určením lehoty plnenia 15 dní od spísania výzvy. Preto uvedené podanie nemožno považovať za súladné s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

10. Žalobca tak nepreukázal, že splnil svoju povinnosť podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Nesplnenie notifikačnej povinnosti má ten následok, že nie je možné žiadať zaplatenie úveru jednorazovo, ale žalovaná je oprávnená ďalej platiť úver v splátkach.

11. K námietke odvolateľa ohľadom počítania premlčacej lehoty odvolací súd uvádza, že sa stotožňuje s posúdením premlčania, ako vykonal súd prvej inštancie. Na zdôraznenie správnosti úvah súdu prvej inštancie odvolací súd poukazuje na znenie rozhodného ustanovenia upravujúceho premlčanie splátok § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti.

12. Zo znenia tohto ustanovenia vyplýva, že pre určenie plynutia premlčacej lehoty je rozhodujúca jednotlivá splátka charakterizovaná výškou a frekvenciou. V danom prípade vychádzajúc zo zmluvy je splátka určená vo výške 44,65 eur mesačne. Preto súd prvej inštancie postupoval správne, pokiaľ nesplatenú istinu (bezpoplatkový a bezúročný úver) delí výškou jednotlivých splátok, aby tak zistil počet mesiacov plnenia (a tým aj termín konečnej splatnosti), teda aj počet dlžných nepremličaných splátok. Odvolací súd sa preto s námietkou odvolateľa o potrebe zachovania počtu splátok, a nie výšky splátok, nestotožnil.

13. Odvolací súd však súhlasí s námietkou odvolateľa týkajúcou sa nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie z dôvodu rozpornosti konštatovania súdu v ods. 16 odôvodnenia, že žalovaná vyčerpala úver 1.600,- eur, a preto je povinná vrátiť veriteľovi len 1.600,- eur, s konštatovaním súdu v ods. 8 odôvodnenia, v ktorom ako skutkový záver z vykonaného dokazovania prehľadom čerpania uviedol, že žalovaná vyčerpala sumu vo výške 1.710,- eur. Túto sumu (1.710,- eur) ako vyčerpanú sumu úveru aj tvrdil žalobca v žalobe, čo skonštatoval súd v prvej inštancie v ods. 1 odôvodnenia rozsudku.

14. Ak mal súd prvej inštancie na mysli sumu uvedenú v zmluve (vychádzajúc zo slov použitých súdom prvej inštancie v ods. 16 odôvodnenia „vyčerpala podľa zmluvy“), mal to jednak jednoznačne vyjadriť a odôvodniť a jednak sa zároveň vysporiadať s tým, že daný právny vzťah bol založený kombináciou dvoch zmlúv, a to zmluvy o hotovostnom úvere a zmluvy o revolvingovom úvere - viď. čl.11.

15. Súd prvej inštancie bez pochyb nevysvetlil, prečo za sumu, ktorú je povinná žalovaná vrátiť žalobcovi, považuje sumu 1.600,- eur, a o ktorý dôkaz tento svoj záver z akých dôvodov opiera. Zároveň sa tak nevysporiadal so svojím skutkovým zistením, že žalovaná vyčerpala sumu 1.710,- eur a ani s dôkazom predloženým žalobcom - prehľadom čerpania, ktorý dôkaz vykonal.

16. Je teda zrejmé, že uvedenie dôvodov, ktoré viedli súd prvej inštancie k prijatiu rozhodnutia o čiastočnom zamietnutí žaloby, v ods. 16 odôvodnenia, je zmätočné a preto nepreskúmateľné. Súd prvej inštancie dostatočne neobjasnil skutkový a právny základ veci.

17. V zmysle § 220 ods. 2 C.s.p. odôvodnenie je tou časťou rozsudku, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Dostatočné odôvodnenie je nevyhnutné aj z pohľadu práva neúspešnej strany namietať konkrétne skutkové a právne závery súdu pri uplatňovaní opravných prostriedkov. Predstavuje objasnenie základných dôvodov, ktoré viedli k prijatiu rozhodnutia a ktoré sú spôsobilé výrok rozhodnutia rozumne a preskúmateľným spôsobom vysvetliť.

Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej časti prejednávanej veci nezodpovedá uvedeným kritériám.

18. Vychádzajúc z čl. 1, čl. 7 a čl. 154c Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd pod právom na spravodlivý súdny proces je treba rozumieť aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10).

19. Medzi zrušovacie dôvody podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p. patrí taký postup súdu prvej inštancie, ktorým súd znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Preto odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p. zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. mu vec v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

20. Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne posúdiť výšku dlhu žalovanej voči žalobcovi s riadnym a náležitým zdôvodnením právneho posúdenia a skutkového zistenia a uvedením dôkazov, z ktorých vychádzal, pričom sa vysporiada s prípadnou kolíziou jednotlivých dôkazov. Ďalej sa bude zaoberať námietkami strán sporu produkovanými v konaní, aby bolo celkom zrejmé, ako a z akých dôvodov vo veci rozhodol a rozhodujúce skutočnosti vyhodnotí podľa zásad uvedených v § 191 ods. 1 C.s.p.

21. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie aj o náhrade trov (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

22. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu krajského súdu 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné .

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).